

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, KOVAS — MARCH 8, 1989

Nr. 46

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Bijomasi Kremliaus smūgio

Pasikvietė Brazauską, kai nebuvo Gorbačiovo

Vilnius. — „Christian Science Monitor“ dienraštis vėl rašo Pabaltijo klausimais, šį kartą visą apžvalgą specialiai paskirdamas Lietuvai.

Partijos vadai šiuo metu biją, kad besireiškiantis tautinis lietuvių judėjimas galės būti Kremliaus prislopintas. Pirmasis Lietuvos Komunistų partijos sekretorius Algirdas Brazauskas, kalbėdamasis su šio dienraščio štabo nariu P. Quinn, nevenge pareikšti, kad gali būti įvestas specialaus režimo stovis Lietuvos respublikoje. Jis kaltino Sąjūdį už ekstremistines tendencijas, skelbiant respublikos atsiskyrimo mintį.

Brazauskas korespondentui sakė, „jog reikia žinoti, kur sustoti“. Yra partijos vadovų, kurie siūlo, kad Sąjūdis būtų uždraustas. Žurnalistai šaltinių žiniomis, Vilniuje ir Maskvoje Brazauskas yra Sovietų vadovybės spaudžiamas imtis griežtos linijos prieš Sąjūdžio veiklą. Bet Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad kritiškos padėties įvedimas turbūt yra tik bėgas ir noras pagąsdinti. „Tačiau mes negarantuojame už išsišokimus arba politines klaidas, kurias gali padaryti žmonės iš baimės ir kitų spaudžiamai“, pastebėjo dr. Landsbergis. Jis betgi nepaneigė, kad atsiskyrimo idėja vis didėja ir plečiasi. Šį klausimą išsiskaitė pats gyvenimas, pasakojė Landsbergis, kadangi Centras stokoja respublikos reikalų supratimu.

Pasikvietė Brazauską

Maskva pradėjo spausiti Brazauską vasario mėnesio pradžioje. Kai Sovietų lyderis M. Gorbačiovas buvo išvykęs iš Maskvos, tada dar nežinota, kad yra Politbiuro sudaryta komisija Brazauskos reikalams, jis buvo pakviestas atvykti į Maskvą pasitarimams. Komisijai vadovavo Vadimas Medvedevas, partijos ideologas, kuris laikėsi griežto nusistatymo prieš Pabaltijyje stiprinant tautiškumą. Kiti tos komisijos nariai — buvęs KGB viršininkas Viktoras Čebrikovas ir Nikolajus Sliunkovas, abu Politbiuro nariai. Jie nė vienas nebuvo palankūs Pabaltijui. Po to pasitarimo Brazauskas pasakė, jog komisija pareiškė savo „susiropinimą“ Lietuvos situacijai, bet tada nieko daugiau nepasakė.

Patikimi šaltiniai praneša, sako korespondentas, jog komisijos sesija buvo „ilga ir sunki“. Klausimas buvo tiek rimtas, jog Brazauskas vasario 15 d. vyko vėl į Maskvą ir kalbėjosi su pačiu Gorbačiovu (žiūr. vakarykščioje „Draugo“ laidoje). Gorbačiovas davė kai kuriuos patarimus, sakė Brazauskas, ir taip pat pareiškė susirūpinimą esama situacija. Bet Sovietų vado situacijos įvertinimas nebuvo „tragiškas“.

Ispėjimas Plenumui

Maskvos rūpestį buvo galima pajusti Brazauskos kalboje, kai jis kalbėjo partijos Plenumo posėdyje, paminėdamas Azerbaidžano Nagorno-Karabacho padėtį su klausimu: „Ar mes

norime susilaukti Karabacho likimo?“ Jis įspėjo, kad panašūs neramumai čia būtų fatališkas dalykas Lietuvai, o gal ir vyriausiesiems reformų autoriams Maskvoje. Tuo atveju galėtų būti nušluota viskas, kas buvo pasiekta su perestroika, ir galėtų įvykti radikalūs pasikeitimai Sovietų Sąjungos vadovybėje, „o mus gražintų atgal, kas buvo prieš kelis dešimtmečius“.

Reporteris toliau sako, jog daug partijos narių priklauso Sąjūdžiui. Partijos spaudoje yra daug simpatijų Sąjūdžiui, o Sąjūdžio krypties spauda skaitoma daugiau kaip pusės milijono žmonių. Pasikalbėjimo metu Brazauskas prisiminė Estijos panašų sąjūdį — Liaudies frontą. Visi jų reikalavimai yra „moderuoti, logiški ir iš esmės priimtini, galbūt tik išskyrus atsiskyrimo punktą“.

Sąjūdis paskutiniu metu pasisakė, kad Lietuva būtų padaryta demilitarizuota zona. Tai būtų tolygu pasitraukimui iš Varšuvos pakto, priekaištavo jis.

Estijos ir Lietuvos skirtumai

Kai kurių stebėtojų nuomone, yra didelis skirtumas tarp Estijos ir Lietuvos situacijos. Estijos partija sugebėjo užbėgti įvykiams už akių. Estų vadai atsisakė atmeti tokią idėją kaip sovietų konfederacija — daug laisvesnė politinė sąjunga, negu kad dabar Maskva yra pasiruošusi toleruoti, arba daugelio partijų politinė sistema. Brazauskas aiškiai jam pasakė, kad jis nesidomys kelių partijų sistema. Jis taip pat atmetė ir konfederacijos siūlymą.

Korespondentas sužinojo, jog ryšiai tarp Brazauskos ir Sąjūdžio esą šaltoki, ne tokie, kokie buvo spalio mėnesi, kai jis buvo paskirtas partijos vadu. Tačiau Sąjūdžio vadai ir Brazauskas dažnai susitinka pasitarimams. Korespondentas paminėjęs naują žinomą pasikeitimą Lietuvoje, kurie padaryti jo dėka. Ir Brazauskas pasakė, kad „Sąjūdis stumia Lietuvą į sunaikinimą“. Bet esą Lietuvoje spekuliuojama, ką Brazauskas darytų, jei įvyktų smurto veiksmai: ar jis reingnuotų, ar pasiliktų kaip Vengrijos Janos Kadar po Sovietų įsiveržimo 1956 metais ir bandytų išgelbėti kas dar būtų galima toje situacijoje?

Kartu su Japonija

Washingtonas. Busho administracija nusprendė pradėti daug ginčų sukėlusią kovą lėktuvų programą kartu su Japonija, praneša Kongreso šaltiniai. Vienas didžiausių Gynybos departamento kontraktorių dirbs su japonais moderniškos kovos lėktuvo F-16 igyvendinimui. Vyriausybė oficialiai painformuos Kongresą, kad St. Louis esanti General Dynamics korporacija dirba kartu su japonų Mitsubishi sunkiosios industrijos kompanija, kad būtų suprojektuotas ir įvykdytas kovos lėktuvus sekančiai žmonių generacijai.

Nepriklausomybės akto paminklinės lentos atidarymo iškilmėse Vilniuje kalba savanoris-kūrejas architektas Vytautas Landsbergis-Zemkalnis. Šalia jo su geleimis sūnus, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis, o kitoje pusėje — vyriškis laiko jam mikrofoną G. Petrauskienės nuotrauka

Ligačiovas mano — Gorbačiovas griaua socializmą

Maskva. — „Baltimore Sun“ laikraštis rašo, jog praėjusį sekmadienį keli tūkstančiai žmonių demonstravo Gorkio aikštėje Maskvoje ir reikalavo, kad būtų pašalintas Politbiuro narys Jegoras Ligačiovas, kuris buvo vadinamas neostalinistų patronu.

Žinomas literatūros kritikas Yuri Kariakinas kalbėjo, jog visi žmonės reikalauja, kad Ligačiovas pasitrauktų. Jo klausysieji šaltą dieną minėtame parke audringai jam pritarė. Kariakinas taip pat dažnai rašo ir politinėmis temomis. Savo kalboje susirinkusiems jis priminė, jog prieš metus atspausdintas Leningrado mokytojos Ninos Andrejevos straipsnis, užstoja Stalina, buvo su Ligačiovo žinia. Minia jam i tai atsakė, šaukdamas: „Gėda, gėda“.

„Atsiminimų“ sąjūdis

Kiti kalbėtojai buvo palydėti plojimais, kai jie pasisakė prieš vienos partijos sistemą ir kritikavo Sovietų Sąjungos paramą stalinistinio nusistatymo vyriausybės Rumunijoje ir Šiaurės Korėjoje. Demonstrantai taip pat reikalavo, kad būtų sugražinta pilietinė rašytojui Aleksandrui Solženitsinui ir

Lietuvoje plačiai minimos lietuvių literatūros klasiko Kristijono Donelaičio 275-sios gimimo metinės. Albertas Belevičius sukūrė šią Donelaičio marmurinę skulptūrą, kuri pastatyta Tolminkiemio bažnyčioje.

leista jam sugrįžti į tėvynę. Protestuotojai taip pat reikalavo, kad būtų leista atspausdinti jo „Gulago Archipelago“ knygą.

Demonstrantai turėjo plakatus, kuriuose buvo šūkiai: „Tebūna KGB kontroliuojama įstatymais“, „Paverskite Liubjanką į Stalinistų aukų muziejų“. Demonstrantai reikalavo skelbti teisybę. Jie minėjo 36 m. sukaktį nuo Stalino mirties, kurį vadino teroristu. Sovietų Sąjungoje yra susidariusi judėjimas, pasivadinęs „Atsiminimų“ pavadinimu, baigias apimti visą Sovietų Sąjungą, nes nori surizti visus Stalino nužudytuosius ir juos pagerbti, kurių yra milijonai. Visi kalbėtojai be išimties pasmerkė Stalina šiame mitingė.

Ar Gorbačiovas prieš socializmą?

Ši demonstracija parodė, kad šis sambūris, kuriame buriasi progresyvieji partiečiai ir radikalų reformų šalininkai, yra lyg pirmosios stadijos opozicinė partija Komunistų partijos sistemai, kuri dažnai vadinama ir biurokratijos pavadinimu. Kariakino kalba prieš Ligačiova, kuris kalbėdamas televizijoje, pasisakė prieš Gorbačiovo reformas, buvo taip entuziastiškai priimta, kokios Maskvoje nėra buvę, sako AP agentūra. Ligačiovas tuoj vėl kalbėjo žmonėms Sibire Omsko mieste, sakydamas, jog pelno neduodantys valstybiniai kolūkiai turi ir toliau veikti, o Gorbačiovo idėja juos atiduoti žmonėms arba išnuomoti yra prieš socializmo supratimą ir griaua socializmą.

— Washingtono kalbėdamas televizijos programoje nominuotasis John Tower Gynybos sekretoriaus postui, pasakė, kad jis atsisakys savo kandidatūros tik tada, jei to paprašys prez. Bushas, kuris jį nominavo šiai aukštai pozicijai. Senato Karo pajėgų komitetas balsų dauguma atmetė jo kandidatūrą. Šią savaitę Senato posėdyje bus išspręstas jo patvirtinimo klausimas.

— Londone prasidėjo 120 valstybių konferencija kaip apsisaugoti nuo ozono.

TRUMPAI IŠ VISUR

— JAV LB Kultūros tarybos 1988 m. teatro premija paskirta Los Angeles lietuvių dramos sambūriui.

Komisija sudarė Živilė Numgaudaitė-Silgaliene, prel. dr. Juozas Prunskis, Jūratė Jakštytė-Landfield ir Česlovas Grincevičius. Premija bus įteikta Chicagoje gegužės 20 dieną. Premijos mecenatas — Lietuvos Fondas.

— Vienoje vos tik atvykęs Valstybės departamento sekretorius James Baker III, priėmė Vengrijos ir Lenkijos užsienio reikalų ministrus, kurie pasitarimo metu jam pasakė, kad Amerika turi imtis didesnės iniciatyvos Sovietų bloko valstybėse, skatindama jas greičiau įvesti reformas. Prieš susitikdamas su jais, sekretorius kalbėjosi su Austrijos užsienio reikalų ministru Alois Mock. Vėliau turėjo pasitarimą su Prancūzijos, Ispanijos ir Graikijos užsienio reikalų ministrais.

— Klaipėdoje, Reuterio agentūros pranešimu, prieš Lenino paminklą susidėjo Vytautas Vičiulis, kilęs iš Skuodo. Jis mirė ligoninėje kovo 3 d. Lietuvoje spauda paskelbė šią žinią, nulydama, kad ši tragedija įvyko prieš Lenino paminklą.

— Iranas pranešė sulaukęs diplomatinio ryšius su Britanija ryšium su rašytoju Rushdie išleisti romanu, kurį britai laisvai leido parduoti.

— Vatikane šandien prausidėjo popiežiaus Jono Pauliaus II ir Amerikos 35 arkivyskupų konferencija įvairiais šio krašto bažnytiniais klausimais.

— Eastern lėktuvų kompanija sustabdė beveik visus savo lėktuvų skridimus, kadangi tarnautojai pradėjo streiką, pritarė mašinistų unijos reikalavimams. Daugiau kaip 5,500 darbininkų buvo atleisti ir darbo, nes ir pilotai pritarė mašinistams.

— Vienoje Valstybės departamento sekretorius J. Baker III tarėsi su Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministru E. Shevardnadze ir po to pareiškė, kad jis vyks į Maskvą gegužės mėnesį naujais pasitarimams, kurių metu bus kalbama naujos viršūnių konferencijos klausimu.

Laisvė nedalinama

Vilnius. (LIC) — Lietuvos Laisvės lygos vasario 6 d. mitinge už Lietuvos nepriklausomybę buvęs sąžinės kalnys Petras Gražulis pasakė kalbą. Štai tos kalbos, pasakytos Gedimino aikštėje, tekstas.

Iš pažūros š.m. sausio 3 d. nieko ypatingo neįvyko. P. Klimaitis gavo ne lietuvių tautos, o tik Sąjūdžio igaliojimus. Tačiau žvilgtėkime giliau. Juk Strasburge sėdi ponai, kurių dorumu niekas neabejoja, kaip ir vakarietišku jų naivumu, nežino kas yra Sąjūdis, kokiom politinėm jėgom jis atstovauja, kokios jėgos jam diriguoja. Be abejo yra finansiskai stiprių veiksmų, išvertiančių ne tik anglų, i kitas kalbas, tas tiradas, kurias Sąjūdžio adresu i Lietuvą perduoda mūsų išsviaivai masinės informacijos priemonėmis. Susidaro Vakaruose šūdas, kad Klimaitis sausio 3 d. gavo visos lietuvių tautos igaliojimus su maždaug tokia formule, žinoma, vaizdžiai kalbant.

Partijos Centro Komiteto valia, o kienu valią vykdo Lietuvos KP CK, kiekvienam aišku.

Emigrantai nebegalvoja

Be galo apmaudu, kad mūsų emigrantai Vakaruose per 50 metų atrato politiskai samprotauti. Žodžiais jie prieš Klimaitį, bet dvasia labai panašūs. Vienas ponas per Vakarų radiją ragino tautą neskubėti i Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvą jis lygino su valstieciais pavasario sėjos metu. Valstietis žinojės, kada berti grūdus i dirvą, tai toks klimaitiskas raginimas eiti nežymių reformų keliu. Vakaruose gyvenantiems i lietuviškai neužmiršusiems, ar ten išmokusiems, kaip Klimaitis ponams, noriu pateikti tokį klausimą: Kas būtų įvykę su mūsų Lietuva, jeigu 1918 m. lietuvių valstietis nebūtų pradėjęs berti laisvės grūdus vasario 16-tąją, o laukęs iki Kapsukas su rusiškoms kovos divizionų būtų užgrobus visą Lietuvą? Arba Lietuvos okupacijos aktą įvykdęs toks pat lietuvis Pilsudskis, tik lenkiška kariuomene vedinas.

Tautiečiai, neleiskime politinės nuovokos stokojantiems kai kuriems inteligentams zaisti Lietuvos laisvę! Jeigu šiandien mes nereikalavime okupantų išsikraustymo iš Lietuvos, pasaulis įvertins šį mūsų neryžtingumą kaip laisvės atsiskykimą ir liksime tik su teisėta savivalda, kurią irgi dar reikės išsiprašyti iš Maskvos. Sakoma, kad tik viena tauta tegali būti laisva tik tiek, kiek pati nusi-pelno. Tad reikalaujame laisvės ir nepriklausomybės.

Demonstracijos prieš Meno institutą

Chicago. — Čia jau kelias dienas vyksta protesto demonstracijos prieš Meno institutą, kuriame buvo ant žemės ištista Amerikos vėliava, kurią žmonės galėjo mindžioti. Amerikos karų veteranai ir sekmadienį suorganizavo didžiulę demonstraciją prieš tokį savo vėliavos negerbimą. Illinois valstijos sen. Walter Dudycz kalbėjo miniai žmonių ant Meno instituto laiptų ir po to įėjęs su kitais i instituto patalpas pakėlė vėliavą nuo žemės ir pritvirtino ją ant stiebo ir pastatė. Vėliava mena moteris tą vėliavą vėl paklojo ant žemės, o kita mergina, sakosi netyčia, ją sumindžiojo. Po to dvi moteriškos paėmė vėliavą nuo žemės ir sulankčiusios padėjo ant lentynos. Buvo atvykęs ir respublikonų kandidatas i Chicago merus Edward Vrdolyak, kuris kalbėdamas paragino neaukoti pini-gų Meno instituto išlaikymui, kol bus panašiai daroma įžeidinėjant amerikiečių patriotinius jausmus. Šis reikalas jau perduotas teismui išaiškinti.

KALENDORIUS

Kovo 8 d.: Jonas iš Dievo, Vaižgantas, Beata, Kovas, Gaudvilė, Naugaudas, Laima, Vydmėnas.

Kovo 9 d.: Grigalijus, Pranciška, Visgailė, Domas, Žygintas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:16, leidžiasi 5:48. Temperatūra dieną 36 l., naktį 26 l.

SKAUTYBĖS KOLKTAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŪ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

TAUTINĖ STOVYKLĄ AUSTRALIJOJ APLANKIUS

vyr. sk. Rita Likanderytė

(Pabaiga)

Iškylos tikslas – pasirošti prityrusių skaučių programai (šioje grupėje buvo ir kelios „geltonšlipsis“, kurios tikėjosi stovykloje išgyti tamsiai raudoną prityrusių skaučių kaklaraištį) ir pažūrėti, ar jos gali greit susiorientuoti ir pritaikyti išmoktas žinias skautavimui. Jos turėjo sekti kompasą, skaičiuoti žingsnius ir klausyti mūsų komandų. Stotys – kelios, bet svarbios: reikia pastatyti laužą, lapinę, suteikti pirmąją pagalbą sesei koja lūžus, padaryti kokį nors naidingą ir panešamą daiktą, naudojant išmoktus mazgus – piemenų, gerajį, kryžminį... Kol jos statė, dirbo, ieškojo medžio (kitas svarbus iškylos tikslas – kaip gerai jos tarp savęs bendradarbiauja ir klauso skiltininkės), Regina ir Virginija man aiškino apie Australijos žvaigždes ir žvaigždynus. Aš, prapratusi orientuotis pagal Grigo ratą, o čia tokio dalyko net nėra – jos moka laiką pasakyti naudojant Pietų Kryžių. Ir man buvo įdomi pamoka. Pagaliau grįžom į stovyklą. Sesės, sėkmingai atlikusios pratimus, krito į lovas.

Kitas dienas jungiaus prie stovyklos programos, kur tik galėjau: prie užsiėmimo būrelių – prižiūrėti jaunesnius stovyklautojus, prie budėjimo; talkinau prie prityrusių skaučių ir vyčių kandidatų suruošto „komando course“ – kliūčių tako, prisidėjau prie bendros tvarkos priežiūros. Stovyklos štabas vis atspirinėjo mane, kad: „čia ne taip, kaip tu prapratęs“ ir: „tau čia turbūt juokai iš mūsų darbo“. Buvo įdomu pamatyti, kaip stovyklauja Australijos lietuviai skautai. Jų stovykla yra labai pritaikyta prie įvairių sąlygų; i tai atsižvelgiant, stovyklauti buvo linksma ir smagu. Įdomiausias dalykas, kad daugelis šių skaučių nekaltai lietuviškai (ypač jaunesni), bet programos punktus atsakinėję kiek galima daugiau lietuviškai. Buvo labai įdomu, kai mane paprašė egzaminuoti tris skaites, kurios turėjo išlaikyti prityrusių skaučių programą, kad galėtų duoti prityrusių skaučių įžodį. Jos visos trys iš Melbourne, buvo paruoštos kitų vyr. skaučių dar prieš man atvykstant. Atsakymus davė angliškai, bet gerai žinojo, ką reiškė visi lietuviški žodžiai, vardai ir Lietuvos žemėlapyje galėjo parodyti, kur yra Nemunas, Vilnius, Kaunas, Trakai ir kitos vietovės. Visos

Čikagietė sesė Australijos lietuvių skautų stovykloje „Lietuva“. Iš k.: ps A. Zduoba, vyr. sl. fil. Rita Likanderytė ir psl. P. Volodka.

atsakymus mokėjo pagal knyga, tikriau sakant, pagal gautus užrašus, pažodžiui viską pakartojo.

Per vėliavų nuleidimus ir pakėlimus komandos, raportai ir įsakymai buvo duodami lietuvių kalba, o viršininkės žodis bei pranešimai abiem kalbom. Nors jiems yra daug sunkiau su lietuvių kalba negu mums čia, bet kiekvienas stengėsi kuo daugiau – prie laužo, pavyzdžiui, vienas pasakotojas aiškino lietuviškai, o kitas viską sakė angliškai, kad visi galėtų suprasti. Per paskutinį laužą vilkiukai atliko pasirodymą apie Gediminą, jo sapną, apie geležinį vilką ir ką jis reiškė. Buvo du pasakotojai – vienas viską pasakojė lietuviškai, kitas aiškino angliškai, o likę vilkiukai vaidino čia žirgus, čia Gedimino palydą, čia krūmus, net pačią pilį.

Rako stovyklavietėje – skautų stovykla vis būdavo dviejų savaitė, o per didįjį savaitgalį rinkosi tėvai, svečiai ir savaitgaliniai stovyklautojai. Čia, Adelaidės kalnuose, Mylor miestelyje, stovykla buvo tik vienos savaitės – nuo pirmadienio, sausio 2 d., iki pirmadienio, sausio 9 d. Žinoma, kaip paprastai, svečių ir stovyklautojų daugiau privažiavo savaitgalį; svečių diena buvo sėkmingai prieš uždarimą. Tai visi ruošėsi, tvarkėsi, taisė, kad tik viskas gražiai atrodytų. Meno būrelio užbaigta lietuviška bobutė – padaryta per visą savaitę prityrusių skaučių iš „paper mache“, pagaliau aprengta tautiniais rūbais, visai neblogai atrodė ir svečius maloniai priėmė.

Svečių dieną šiek tiek linojo. Bet ir tas lietus geras dalykas – lietus sudrekinė dulkes, todėl mažiau dulke žygiuojant. Kadangi dėl vietos, kalnuose, ugnis dėl didelio gaisro pavojaus draudžiama kurenti visą vasarą, nuo lapkričio iki vasaros, nuo lapkričio iki maždaug kovo mėn., tai „laužus“ turėjom po atviru dangum, bet be ugnies. Kažkaip trūksta dūmų ir žiežirbų! Bet toks valdžios įsakymas. Po sėkmingo lietuvių, žemei įmirkus, pakalbėjus su stovyklavietės prievaizda, buvo gautas leidimas laužą sukrauti. Čia labai darbavosi du vyčiai. Jie ne tik išgrėbė laužavietę ir sukrovė didelį laužą, bet parūpino ir dvi dideles statines vandens, vėl sudrekino visas dulkes, sąžiningai prižiūrėjo laužą, o pabaigoje jį greit

„Nerijos“ tunto sesės gieda kalėdinėje sueigoje.

SKAUTIŠKA SPAUDA OK. LIETUVOJE

Mus pasiekė ok. Lietuvoje atsikūrusios Lietuvos Skautų sąjungos leidinėlis „Skautas“ – LSS Atkūrimo štabo biuletenis, 1989 m. Nr. 1-mas.

Leidinėlis 4 psl. Redaktorius Rimantas Astrauskas. Leidinį

užgesino. Jaunesniesiems skautams buvo tikrai maloni staigmena dainuoti prie degančio laužo, o aš pačiam, kaip šie du vyčiai – sk. vytis Arvydas Zduoba (Sydney) ir sk. vytis Petras Volodka (Geelong) labai rūpinosi šiuo laužu. Jie tikrai atliko gerą darbą, parodė pavyzdį jaunesniems. Jiems priklausė padėka už pasirūpinimą laužu, nors stovyklos vadovybė ir neiškėlė jų nuopelnų kitiems stovyklautojams; manau, kad visi stovykloje įvertino jų laužą. Man, kaip viešniai, šis jų sąžiningumas ir rūpestingumas paliko didelį įspūdį. Broliams Arvydui ir Petruui ačiū už tikrai gražų laužą!

Pirmadienį – reikėjo baigt tvarkytis, išardyti vartus ir susikrauti daiktus. Visi išvyko namo – vieni automobiliais, kiti traukiniais. Stovyklos paskutinė diena – kaip ir visur – vadovai žiūrė, kad viskas būtų sutvarkyta, nieko nepalikta, o stovyklautojai atsiveikina su naujais draugais, renka parašus ir adresus. Australijos stovyklos – ne tokios, kaip mūsų – jie susirenka stovyklon tik kas antri metai. Reikės jiems ilgai laukti, kol vėl susitikis naujus draugus.

Be minėtų užsiėmimų, turėjau progos pabendrauti su vyr. skautėmis ir skautais vyčiais, dalyvauti štabo posėdžiuose, prityrusių skaučių ir vyr. skaučių įžodžiuose. Gal ne su viskuo sutikau, bet kadangi buvau tik viešnia, reikėjo daryti kaip pasakytą (nors aš savo mintis kelis kartus pareiškiau!).

Buvo tikrai įdomu ir smagu stovyklauti su Australijos skautais (nors jie ir kitaip dainuoja kai kurias mūsų dainas!!). Nuo pirmos valandos įjungė mane į programą ir buvo malonu prisidėti. Išmokau keletą naujų dainų, susipažinau su naujais draugais (tikiuosi, kad kur nors tautinė stovykloje vėl pasimatysime), patyriau, kaip stovyklauja australai savo „namuose“ ir įsitikinau, kad lietuviai skautai visur yra panašūs – vykdo tuos pačius isakymus, moka tas pačias dainas ir šūkius, gyvena pagal geležinį įstatą ir šūkį – Dievui, tėvynei ir artimui.

Ačiū „Lietuvos“ stovyklos (Adelaidės kalnuose) štabui bei kitiems skautininkams, vyr. skautėms ir sk. vyčiams už malonų ir draugišką priėmimą ir kad nuo pirmų valandų įjungė mane į stovyklinę programą. Manau, kad vienokiu ar kitokiu būdu vėl susitikime kur nors kitoj stovykloje; dabar jį su eilė atvykti pas mus ir pamatyti, kaip skautauja Amerikos lietuviai skautai.

parengė: Ruslanas Jankavičius, Rasa Kromkutė ir Raimondas Mažrimas.

Leidinėlyje telpa: iš Jaunimo kalendoriaus „Vytytis“ 1919 m. laidos perspausdintas Liudo Giros straipsnis „Jaunime, ruoškis į gyvenimą“, Redaktoriaus žodis, Skautų įstatai, Geležinis įstatas, Skautų įsakymai ir įžodis.

Antrame puslapyje atspausdinta tokia pastaba: „Į sąjungą priimami tiek tikintys, tiek netikintys. Netikintiems religinė praktika neprivaloma. Tiek tikintys, tiek netikintys organizacijoje turi vienodas teises“.

Trečiame psl. atspausdintos „Filomatų taisyklės“. 3-4-tame psl. iš Petro Jurgelevičiaus „Skautystė“ perspausdintas „Skautystės tikslai ir idėjos“. Ketvirtame psl. po pastaba: „Štai tikslas, dėl kurio reikia šviesti ir auklėti jaunimą“ atspausdintas kun. dr. Motiejus Gustaičio eilėraštis. Po to adresai – LSS Atkūrimo štabo, Lietuvos Skautų sąjungos sąskaitos. Taip pat Vilniaus miesto Socialinio banko operacinės valdybos sąskaitos Nr. i kurią pinigai gali pervesti įmonės, susivienijimai ir organizacijos.

Pabaigoje tokia padėka: „Dekojame LPS seimo Tarybai už veiklos palaikymą ir pagalbą pinigais“.

Leidinėlio pabaigoje stambiomis raidėmis išrašytas šūkis „Budėk!“

IR SUAŽIAVIMAI

Balandžio 1-2 d. – Skautininkų, kių, židniečių, vadovų, ir sk. akademikų suvažiavimas Chicagoje, Midway Inn viešbutyje.

Gegužės 27-29 d. Prityrusių skautų, kių, jūrų skautų, kių, vyr. skaučių, gintarių, sk. vyčių ir j. budžių Susitiktuves-suvažiavimas stovyklavietėje prie Washington, D.C.

Rugpjūčio 5-12 d. – „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų, v. mokyklos vyks Californijos liet. skautų stovyklavietėje, netoli Los Angeles, CA.

Spalio 6-9 d. – IV-toji tunti-ninkų, kių konferencija Beaumont stovyklavietėje prie Cleveland, OH.

Korp! Vytytis juniorų ir ASD kandidačių grupė. Blynų baliuje laimėjusi pasirodymų konkursą. Iš k.: Ieil. – Lina Šliažaitė, Vida Daminaitė, Angė Linartaitė, Audrė Rauckinaitė, II eil. – Darius Povilionis ir Vitas Račiūnas.

IDOMIA SUEIGA PRISIMENANT

Įdomūs įvykiai ilgai prisimename; vienas tokių – „Nerijos“ jūrų skaučių prieškalėdinis susibūrimas sesės Vilytės Lendraitienės namuose, Palos Heights, IL., šaltą gruodžio 9 d. vakarą.

Kalėdiškai nusiteikusių sesės iš Chicago, Lemonto ir apylinkių vakarą pas Vilytę pradėjo smagu žaidimu – visos turėjome traukti popierėlius, kuriuose buvo surašyti Lietuvos kaimo gyvulių pavadinimai. Mėgdžiodamos savo gyvulių garsus, suradome kitas savo grupės nares. Suradusios „savąsias“, tęsėme numatytą vakaro programą, eidamos į paruoštas įvairių Kūčių dienos papročių stotis, susijusias daugiausiai su ateities spėjimais ir burtais. Vienoje stotyje traukėme šiaudus, kitoje metėme batus. Numestas batas „daug pasakė“ apie ateitį. Kitoje stotyje gavusios degančią žvakutę, varvinome vašką į vandenį ir iš susidariusių formų būrėme ateitį. „Suzinėjusios“ viską, ką mums ateitis lemia, susėdusios aplink eglutę smagiai giedojome lietuviškas kalėdines giesmes. Aišku, šį įvyki įjūzėme ir nuotraukose. Sukalbėjusios maldą, vaišinėmės įvairiais skanėstais ir maloniai pabendrauome. O, kad daugiau ir dažniau tokios sueigos būtų!

Vaiva Vygantaitė ŠV. KAZIMIERO SUEIGA DETROITE

„Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntu Detroito iškilminga šv. Kazimiero dienos sueiga šaukiama sėkmingai, kovo 19 d., 12 val. vidurdiemyje, Dievo Apaizdos Kultūros centre. Broliai ir sesės dalyvauja pilnose uniformose. Tėveliai ir svečiai kviečiami. Sueigoje bus praneštos ir visos Detroito lietuviškai skautijai svarbios datos.

LK GRAŽINOS BŪRELIS KVIEČIA

Lietuvos kunigaikštienės Gražinos vyr. skaučių būrelis Chicagoje kviečia visus atsilankyti į balandžio 2 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro did. salėje ruošiamą Vilniaus Jaunimo teatro aktorijų Apolonijos (Matkevičiūtės) ir Petro Steponavičių rečitalį.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nusiūti. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

KAZIUKO MUGĖ BALTIMORĖJE

Washingtono - Baltimorės „Rambyno“ vietininkijos skautės ir skautai maloniai kviečia visus atsilankyti į jų rengiamą tradicinę Kaziuko mugę. Mugė ruošinama sėkmingai, kovo 12 d., 2-5 val. p.p., Holy Cross mokyklos salėje, 4900 Strathmore Ave., Garret Park, Md.

KAZIUKO MUGĖS

Kovo 12 d. – Cleveland, OH; Hamilton, ONT; Washington, D.C.

Kovo 19 d. – Worcester, MA. Balandžio 23 d. – Detroit, MI.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokių į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDIAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
649 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtimų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA
– Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
248-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinatą perėmė

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDIAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnostic, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 425-2870

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinatą perėmė

T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2890, rez. 448-5546

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DABARTIES LENKIJOJE

Londonė leidžiamas lenkų dienraštis „Dziennik Polski“ išspausdino straipsnį antrašte: „Totalne Bankructwo“ – totalinis bankrotas. Taip dienraštis apibūdina dabartinę padėtį Lenkijoje. Lenkai šį pareiškimą laiko taip svarbiu, kad tą straipsnį ištiesai perspausdino ir lenkų dienraštis Chicagoje „Dziennik Chicagoski“. Straipsnis tiesiog pradeda sakiniu, kad jau seniai politinė padėtis Lenkijoje buvo taip sunki, kaip po prasiveržimo darbininkijos streikų pramonės centre Nowa Huta. Tie lenkų dienraščiai pabrėžia, kad vyriausybės aparatas daromas padėties vertinimas yra labai paviršutiniškas ar visiškai klaidingas. Streikai minėtame pramonės centre, o taip pat Gdanske bei kituose industrijos centruose komunistinei vyriausybei ir tų įmonių vadovams buvo sunki staigmena. Buvo susidariusi pažiūra, kad visuomenė pavargusi, nebeįstinganti reikšti stipresnių protestų, o čia prasiveržė spontaniški, savaimingi protesto streikai, kuriuose ypač stipriai pasireiškė jaunoji karta, savo tarpe išugdžiusi vadovaujančias asmenybes Solidarumo sąjūdžio dvasioje. Tuos naujus, jaunos užsidegėlius vyriausybė pasidarė sunku sukontroliuoti, net ir sudarius specialius dalinius, specialias vadinamas antiteroristines brigadas.

Ir taip komunistinė Lenkijos vyriausybė buvo priversta ieškoti taikesnio sprendimo būdo ir pradėjo derybas su Solidarumo atstovu Valensos vadovaujama grupe. Komunistinės vyriausybės opozicija jau tai palaikė laimėjimu, kad vyriausybė panorė ne jėga palažyti opoziciją, o ieškoti sprendimo derybų keliu, ypač kad pats Valensa rodo daugiau nuolaidumo, kaip jaunesnių streikuotojų karta. Streikuojantiems jaunesnės kartos sluoksniams nemaža parama buvo ir akademinis jaunimas, kultūrininkų atstovai, ypač katalikų sluoksniuose. Su darbininkija eina ir Lenkijoje stipri katalikių Bažnyčia. Tuo tarpu komunistinė vyriausybė, kuri visada garsinasi atstovaujanti darbininkijai, kaip tik tapo darbininkams priešpados nešėja. Į darbininkijos streikus su savo demonstracijomis įsijungė universitetų studentai.

Prieš komunistinės vyriausybės priešpauą susidarė ištisi lenkų sąjūdžiai, kaip Kovojuantis solidarumas, Nepriklausomas Lenkijos konfederacija, Laisvė ir taika. Susidarė branduoliai nepriklausomų klubų, išdygo darbininkijos komitetai fabrikuose. Padėtį dar sukomplikavo vyriausybės nevykusios vadinamos profesoriaus Sadowskio suplanuotos ūkinės reformos, didesniais skurdan nustūmusios milijonus lenkų. Lenkijoje emė trukti daugelio kasdienio gyvenimo reikmenų, kad net į Lietuvą pradėjo lenkai plūsti apsirūpinti čia dar bent kurį laiką gaunamomis būtinomis kasdienybės prekėmis. Tuo, žinoma, net lietuviai pradėjo skųstis, nes visiškai emė tuštėti krautuvės Vilniuje ir kitur, kur ir taip buvo mažai atsargų.

Komunistinė Lenkijos vyriausybė, ieškodama būdų padėti sušvelninti, pradėjo derybas su nuosakesniu darbininkijos Solidarumo vadu Valensa. Čia iniciatyvą emėsi Lenkijos saugumo šefas generolas Kiszczek, kuris giliau, negu kiti valdžios

žmonės, įžvelgė padėties sunkumą. Jis pasirūpino pakviesti prie „apvaliojo stalo“ naujoms deryboms Valensą. Žinoma, tam jis tikriausia buvo gavęs tylų pritarimą partijos vadovo gen. Jeruzelskio.

Šio generolo asmenybė patiem lenkams yra mišlė. Jis su visa tėvų šeima buvo ištremtas į Sibirą. Nežiūrint tų kančių, jis buvo paveiktas Maskvos propagandos ir taip įsijungė į partiją, kad susilaukė net ir Kremliaus pasitikėjimo ir su jais bendradarbiauja. Kai kas iš lenkų spėja, kad jis, užimdamas vadovaujantį postą, nori sulaukyti nuo didesnių blogumų. Kai kurie jo vyriausybės veiksmams palankūs tokiai minčiai. Išaiškinta, kad kun. Popieliuszkos žudikai buvo saugumiečiai, kurie už tai buvo, kad ir nuosakiai, nubausti. Tačiau karo stovio įvedimas ir nesiliaujantieji partinės prievartos veiksmai lenkus paveikė rodytis su plakatais „Šalin komunistas“ ir net su atitinkamu to šūkiu skandavimu demonstracijose. Bijodama kruvinių susirėmimų, vyriausybė pradėjo derybas ir nuolaidas. Tūkstantinės demonstrantų minios, kaip Wroclave, darė įspūdį. Kai kur, kaip Gdanske, net kunigas Jankowski iš jaunų demonstrantų rankų atiminėjo butelius su gazolinu, saugodamas nuo nuostolingų gaisrų ir padegimų. Šitokioje atmosferoje derybos su Valensa pasidarė būtinai ir net Solidarumo sąjūdžio įteisintas, kad ir su apribojimais, buvo galimas.

Tačiau, kol žmonės bus sukaustyti negyvenimiškos, prievartinės ūkinį gyvenimą naikinančios komunistinės sistemos, nebus nei gerovės, nei ramybės. Tą gerai paliudija ir Lietuvos gyvenimas. Tokią santvarką „Literatūra ir menas“ savo šių metų 7 numeryje taip apibūdina: „Melas yra varomoji valstybės jėga. Visuomenė pasakys: kiek metų rėkta, kad visur ir visai aplenkta visas pasaulis, o pasirodo, esame beveik visose srityse paskutiniai, šalia Zambezijos ar Papuasijos. Josifė šventasis, kokia gėda. Kokia totalinė klastotė. Muilo ir to nebėra, utelėmis apsileisime“.

Lenkija panašus ūkio kraštas, kaip ir Lietuva. Ūkininkai turėjo panašų sunkumą, o apie Lietuvos kolchozininkus tas pats „Literatūros ir meno“ numeris sako, kad ūkyje dirbantieji paversti menką atlyginimą gaunančiu darbu jėga. „Dešimtys tūkstančių pensininkų, kurie ant savo kruvinių pečių išnešė kolūkių kaimą, pamiršti ir apleisti, gauna tokias pensijas, kad negali nusipirkti ne tik „iškovotų“ paketų su superine kava...“, bet ir vaistų, mėsos“.

Proveržiai prieš priešpauą ir iš vyriausybės išspausstas šioks toks lankstumas padarėsi lenkus jau ir savo spaudoje kelti Katyno žudynių klausimą, pažymint, kad tai buvo ne vokiečių, o Stalino laikų Maskvos darbas. Nebūtų nuost. bu, jei dabartinė komunistinė vyriausybė, glasnost ir perestroikos poveikyje, ir tą tiesą pripažintų, ir tai ne vien Katyne, bet ir eilėje kitų atrastų vietovių, kaip dabar Lietuvos spaudoje drąsiai kalbama apie Rainių miškėli, Praveniškes, mūsų karininkų žudymus Sibire, tremtinių naikinimus Azijoje.

Juoz. Pr.

MELO IR SMURTO KARALYSTĖJE

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Poetės Irinos Ratušinskajos knyga „Pilka yra vilties spalva“ („Grey is the Color of Hope“), išleista New Yorke 1988 metais. Jauna, talentinga, griežtų principų poetė ir rašytoja Irina Ratušinskaja, Vakarų pasaulyje pagarsėjusi tiek savo poezija, tiek savo nepalaužiamą valia kovoje už žmogaus teises, parašė knygą, kurioje pasitvirtina senas posakis, kad „homo homini lupus est“ („žmogus žmogui yra vilkas“), bet tuo pačiu išryškina žmogiškosios prigimties kilnumą, orumą ir didybę. Tai dviejų priešingybių junginys: sadistiški kankintojų ir stiprios valios kovotojų, kurie verčiau kenčia, negu duodasi pažeminami, žemiausio paniekimo momentais išliškdami orūs ir nepalaužiami.

Gimusi 1954 metais Ukrainoje, Irina baigė aukštuosius mokslus, buvo Odessos pedagoginio instituto lektorė ir ištėję už žmogaus teisių kovotoja Igorio Geraščenko. Ji buvo persekiojama kaip disidentė ir aktyvi kovotoja už žmogaus teises, suareštuota ir „teismo“ pasmerkta septyneriems metams sunkiųjų darbų stovyklos ir penkeriems metams tremties. Vakaruose gyvenančių asmenų dėka ji buvo išlaisvinta, dabar su savo vyrų gyvena Amerikoje ir yra Northwestern universiteto poetė-rezidentė.

„Pilka yra vilties spalva“ knyga, kuri jos literatūrinio talento dėka yra skaitoma su dideliu malonumu, o jos sugebėjimas beveik dostojevskiškai išnarplioti ją supusių asmenų charakterius daro ją visapusiškai vertingą ir patrauklią. Įvairios autorės pabrėžia, kad viskas yra nupasakota tiksliai, nes, kaip ji kukliai su humoru pasisako, „išgalvojimui neturiu pakankamai vaizduotės“. Vardai, pavardės ir vietovės yra autentiški, tik ji yra pakeitusi ar praleidusi kai kuriuos vardus ir samonigai sukeitusi kai kurių incidentų chronologinę eilę, kad KGB negalėtų susėkti, atpažinti ir panaudoti represijų prieš likusius kenčiančius. Ji nepamokslauja, nesiskundžia ir neašaroja, vengdama pigaus sentimentalumo, bet ištisa knyga yra lyg galingas persekiojamųjų žmogaus laisvės kovotojų šauksmas. Joje yra giliausia žmogaus teisių samprata, jų neskiriant ir religines, tautines ar civilines laisves. Tai tik suma asmens teisių, kaip Amerikos konstitucijoje sakoma, „savaip siekti lai-

mės“. Ji įrodo, kaip bendra nelaimė sujungti skirtingų religijų asmenys gali vienas kitą gerbti, ne vien toleruoti, nes sutinka, kad Dievas yra vienas, tik skirtingai garbinamas.

Knyga prasideda su jos kelione KGB vairuojamame Volgos automobilyje neva ją po tardymo sugrąžinti į namus pas jos vyrą, pas mylimą uošvę, kurią ji vadino motina, pas šunelį Laduską... Nepasakosiu turinio, nes tai ne mano uždavinys, o tik pati autorė gali nusakyti savo dvasios sukretimus, vidinę ir fizinę kančią. Jos atvykimas į Mordavijos respublikos „griežto režimo“ stovyklą „mažąją zoną“, skirtą specialiai politinėms kalinėms, jas izoliuojant nuo kriminalinių nusikaltėlių, yra lyg košmaras, atsidūrus melo, smurto ir kančios neįtikėtinai fantastiškoje karalystėje. Skaitant yra beveik sunku suvokti, kaip išsigimta ir nužmogėja sovietinėje sistemoje išauginti silpnavaliai karjeristai, visos moralines sąvokas pakeitę Vakarų pasaulio žmonėms sunkiai suprantama filosofija, net ir melą išaukštindami iki pasididžiavimo, kaip būtina ir beveik „garbingą“ gyvenimo elementą. Politiniai kaliniai buvo laikomi kaip ypatingai pavojingi valstybės priešai ir todėl visiškai izoliuoti, kad savo idėjomis „neuzkrėstų“ kitų kalinių.

Lietuviams ta knyga yra reikšminga ne vien dėl jos puikaus stiliaus ir pagaunančio turinio, bet ir todėl, kad Lietuvos ir lietuvių vardai ir asmenys šitoje knygoje yra plačiai aprašomi jau nuo 83 puslapio. Po keletos mėnesių autorės buvimo „zonoje“, atgabenama lietuvaitė Jadvyga Bieliauskienė (visos lietuviškos pavardės yra teisingai rašomos) ir Tatijana Vladimirova, vėliau išaiškėjusi kaip KGB patikėtinė. Jadvyga Bieliauskienė, apie kurios persekiojimus ir suėmimus žinios pasiekė ir laisvojo pasaulio lietuvius, buvo pradedanti savo antrąją bausmę. Pirmą kartą buvusi nubausta, kai dar buvo jaunutė moksleivė, sovietams „išlaisvinus“ Lietuvą. Autorė mini ir Nijolę Sadūnaitę, kuri toje pačioje „zonoje“ buvusį kalinta, už ką buvo nubausta Nijolė, taip pat paminint ir LKB Kroniką.

Jadvyga Bieliauskienė per ištisą knygą yra nušviesta kaip kilni, religinga, maloni ir tvirtos valios moteris, kartais net einanti į kraštutinumus. Kai vienos kratos metu enkavedistai kojomis sutrypė jai iš Lietuvos atsiųstą komuniją, ji nutarė tą Sakramento išniekinimą atpirkti sunkios atgaillos būdu, kaltę prisimdamas sau ir padarydama pažadą visiškai nekaltėti vienerius metus. Tą pažadą ji išstėrėjo ir nė vieno žodžio neištare net pasimatymo metu su savo iš Lietuvos atvykusiu sūnum. Pagal leidimą parašius laišką į namus lietuviškai jai buvo cenzūros paliepta jį perrašyti rusiškai, kad tikrintojai pažadą suprasti. Ji griežtai pasipriešino ir laimėjo, toliau rašydama laiškus lietuviškai. Taip pat sėkmingai pasipriešino isakymui retai pasimatymų su artimaisiais metu kalbėti rusiškai.

Vėliau prie jų prisidėjo dar viena lietuvaitė Edita Abrutienė, kuri su savo vyrų Vytu bandė emigruoti į užsienį. Ir ji tapo „politikine“, nors savo charakterio kilnumu nepasitaisė, daugiau linkusi į naudą sau, negu solidarumą kitoms septynioms nelaimėms draugėms.

Jadvyga Bieliauskienė buvo tarsi kokia Lietuvos geros valios ambasadorė. Ji savo likimo drauges supažindino su Lietuvos istorija, rūpintojai, tradicijomis, darė rankdarbius, siuvo, net rašė eilėraščius... Stalino siautėjimo pirmieji išvežimai knygoje plačiai aprašomi, juos iliustruojant pavienių šeimų tragedijomis. Į „zoną“ buvo atgabenta latvaitė Lidija Doronina iš Rygos. Ji buvo nubausta už tai, kad vietai atsisakė sovietinės pilietybės. Atrodo, kad lagerio „globėja“, pravardžiuojama garsiosios nacių sadistės „Ilse Koch“ vardu, ypatingai neapkentė baltiečių, o į kalinių tarpą įstatyta šnipė Vladimirova jas pavadinusi „Baltijos kiaulėmis“. Autorė atrodo, kad Bieliauskienė kalinama vien todėl, kad ji patriotė lietuvaitė. Ji buvo autorės labiausia mėgstama ir vėliau vadinama „Pani Jadvyga“. Andropovui mirus, kalinės iš džiaugsmo šoko pirtyje ir dainavo, kad „Andropovas nebegers daugiau lietuviško kraujo“. Vėliau į „Zoną“ buvo atvežta estė Lagle Parek. Jos šurpulinga istorija sukūrė ne vieną skaitytoją, aprašinėjant

Spaudos konferencija Los Angeles, Cal. Iš kairės: Angelė Nelsienė, Antanas Maziška ir KNX radio komentatorius.

baisiojo birželio išvežimų žiaurumus, kai jai dar buvo suėję vos šešeri metai.

Autorė savo religingumo nedemonstruoja, bet dažnai dėkoja Dievui už jai suteiktą progą kentėti ir patirti, kiek gerų žmonių yra pasaulyje, ir už suteiktą galimybę laisvėje savo patirtimi pasitarnauti kenčiantiems. Ji net negali pilnai džiaugtis savo laime, žinodama, kad dar daug tūkstančių kenčia taip, kaip kentėjo ji, o jie turi mažai vilties, nes „vilties spalva yra pilka“, kaip lagerio uniformų. Irinos Ratušinskajos gyvenimo pažiūra remiasi giliu humanizmu, krikščioniška artimo meile ir stoiska baimės stoka. Daugelis epizodų rodo jos vidinę jėgą, prieš kurią pasiduoda ir tie, kurių valioje buvo jos gyvybė ir laisvė. Kitai sakant, jos laikysena nenoromis iššaukė ir jos kankintojų pagarbą kaip ir Jadvygos Bieliauskienės orus ir baimės nerodantis elgesys.

Knygų recenzijos neprivalo atpasakoti viso knygos turinio, ji paliekant būsimam skaitytojui, nes knygos vertinimas paprastai ribojasi idėjos išryškinimu, veikėjų ir aprašomos epochos apibūdinimu, todėl susilaukysiu nuo smulkesnio turinio atpasakojimo. Knyga, parašyta lengvu stiliumi, su talentu ir sugebėjimu skaitytoją nukelti į aprašomą aplinką ir į ją įsivergti. Ji subtiliai išryškina sovietinėje sistemoje gyvenančių žmonių tragizmą, tačiau kiekvieną nusivylimą, skausmą ir kančią lydi autorės humoro jausmas, net ir tragiškiausiuose momentuose padedantis nepalūžti. Man ypačiai patiko, kai autorė, nubausta specialiu labai žiauriu karceriu, žiemos metu nešildomoje celėje palikta tik su lengva, nešvaria

paklode ant nuogo kūno, kad save apsaugotų nuo sušalimo, slaptai juosmenį apvyniojusi laikraščiais, sako: „... o kurį laiką mes galvojome, kad sovietinė spauda niekam tikusi“. Toje knygoje yra daug Lietuvai vertingos informacijos, kuri pasiekė mases, nes ji parašyta ne akademinu, sausu informaciniu, bet grynai literatūrinu stiliumi ir tuo patraukia eilinių knygų mylėtoja. Būtų pravartu ją pasiskaityti ir mūsų prisiminimų rašytojams, kad pamatytų, kaip į literatūrinį drabužį galima įvilkti giliai paslėptą, bet gaivalingai prasiveržiančią idėją, kuri skaitytoją pagauna, jam pačiam to neįjauciant. Nobeis yra pasakęs, kad „knyga yra galingsesni už dinamitą“, ką puikiai supranta sovietinės sistemos kūrėjai, varžydami spaudos laisvę ir Vakarų pasaulio literatūros bei spaudos įvežimą.

Antra vertus, girdime apie „perestroiką“ ir „glasnost“, bet Irina Ratušinskaja užtikrina, kad tokių lagerių dar yra daugybė, o jos knyga, paremta nuostabiai sumaniai išstovyklos slaptais keliais persiustais užrašais, savo autentiškumu įtikina ir žavi. Epilogė autorė rašo: „Vis tik išlikau gyva, bet tai gal nėra teisinga... Kaip ilgai tos stovyklos buvo mano žemėje? Kaip aš galiu miegoti, kol jos dar egzistuoja?“ Ji nesijaučia turinti teisę džiaugtis savo laisve, bet turinti atlikti misiją: padėti kenčiantiems, kaip buvo padėta jai, ir kalbėti už tuos, kurių balso laisvas pasaulis negirdi.

Labai dažnai, savęs pakeitimas yra labiau reikalingas negu vietos pakeitimas.

A. C. Benson

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

5

Antrą kartą atsiduriame už Moskvos. Sustojam, kur geriausia Kremlį fotografuoti. Prieš tai ar po, ilgai važiuojam pro Gorkio parką. Turistas: Niekur nesimato Maskvos pramonės. Kokia ji ir kur? Boris: O, Maskva turi didelę pramonę. Daug fabriku! Turistas: Būtent? Boris galvoja. Turistas: Automobilių? Boris gvyvai: taip, taip, automobilių. Maskvoj padaroma daug automobilių. Turistas: Plieno? Boris: Taip, ir plieno. Daug plieno. Turistas: Tai kur gi tie fabriškai? Boris: Už miesto. Toli už miesto. Daug mylių (o gal „kilometrų“, nepamenu; Boris su amerikoniais stengėsi amerikoniškai, tai galėjo sakyti „mylių“). Toli už miesto. Turistas: Maskvoj didelis judėjimas. Tai kaip darbininkai į fabrikus kasdien keliauja? Boris, truputi pagalvojęs: Jie ten gyvena. Taip, taip, jie visi ten prie fabriku gyvena, jiems važinėti kasdien nereikia. (Šio klausimo būčiau vertiau nekėlėsi).

Vėl išlipam pasivaikščioti, fotografuoti prie Moskvos universiteto. Iš tikrųjų: jo pastatai nepaprastai gražiai eglų, beržų ir kitokių lapuočių parke, toli nuo judrios magistralės triukšmo. Gėlynai. Ramybė. Į kitą pusę nuo un-to parko – puikiausia miesto panorama. Apie universitetą, prie jo artėjant, Boris ilgai ir noriai kalbėjo: Jame mokosi žmonių iš viso pasaulio, visokių tautybių gabiausi jaunuoliai (Turistas sau: Kaip University of Michigan). Boris: Žinote, kiek Moskvos universitete studentų? Tris-dešimt tūkstan-

čių! Taip, taip, trisdešimt tūkstančių (Turistas sau: Jei aš Tau, Borisai, bent tik apie Michiganą valstijos un-tus, tai trijų šauktukų nedėtum; U. of M. – trisdešimt septyni tūkstančiai, M.S.U. Lansinge – apie keturiasdešimt, o Detroito Wayne State U. – irgi vis tarp trisdešimt penkių ir keturiasdešimt tūkstančių).

Lyti liovėsi. Dar prieš universitetą pasiekiant. Užtat ten beveik visi iš autobuso pasipylė. Beveik visi fotografavom ir pozavom. Gaila, tas mano 36 kadru filmas iš kišenės iššlydo pakeliui į aerouostą, kai įsidedau kitą ir Maskvos priemiesčiuose dar spėjau 14 kartų paspausti. Aplamai, šios kelionės nuotraukų teišėjo gal per pusę, ir jų dauguma prastos, tamsios, veikiausiai per kelis saugumo tikrinimus elektroninių šviesų sugadintose.

Saulėi blykstelėjus, galėjom prie Kremliaus grįžti ir pėstute eiti, kur gidas anksčiau norėjo vesti. Bet jau stėgo laiko.

Irdamiesi į „Cosmos“ pusę, prie šviesaforų stoviniavom plačioj gatvėj, apstatytoj milžiniškais gyvenamais pilkais mūrais. Mažyčiai jų langeliai, visi absoliučiai vienodi. Vieni iš vidaus papuošti rantom nertom užuolaidėm, kiti sniego baltumo pirktinėm, dar kiti pilkutėliai, be jokių užuolaidų. Visur skurdžios, siauros durys. Jokių balkonėlių. Lyg kareivinių kazematų. Jausdamas, ką galvojam, dabar Boris gorbachiūviškai atsivėrė. Čia, sako, matote Moskvos gyvenamus kvartalus. Maskviečių butai maži, vieno, ar dviejų kambarių. Daug kur kelias viena virtuvė, viena išvietė, viena vonia. Kai mieste gyvena devyni milijonai žmonių ir dar kasdien po tris milijonus atvažiuoja, didesnių butų nespeja pristatyti...

Dabar man didžiai patogiau Moskvos, maskviečių ir Boriso. Kasdien dalintis virtuve, vonia ir išviete su visokiais kaimynais, vakariečių beveik nebesuprantama.

Ir vis tik Boris – sovietinis gidas. Kai dar keletą skersgatvių pavaziavęs turėjo išlipti, nes visiškai artėjo „Cosmos“ viešbutis ir nebuvo ko rodyti, atsisveikin-damas jis maždaug taip prabilo. Esu laimingas, sako, galėjęs jums parodyti gražiausius, įdomiausius Maskvos kvartalus. Dėkoju už dėmesį. Laimingos kelionės. „Moscow is a beautiful city. A very, very beautiful city. Goodby!...“, buvo jo paskutiniai žodžiai.

Į „Cosmos“ grįžom apie dvyliką. Nebebuvo laiko priešpiečiams (pietausime aerouoste). Tik susirinkome iš kambarių daiktus ir 12:40 v. autobusas pajudėjo. Kol važiuavome miesto kvartalais, senosios statybos daugiabučiai namai maišėsi su šiuolaikinėm pusdangoraižių dėžėm, išstjusiom iki dvidešimt kelių aukštų, baisiai pilkom, baisiai nuobodžiom. Priemiesčiuose tų dėžių gausėjo. Apie jas nei didelių automobiliams statyti aiškėjų, kaip Amerikoje, nei parkelių, nei gėlynų, nors miesto aikštėse ir skveruose nuo gėlių akys raibo. Jei kartu važiuotų Boris, būčiau klausęs, kaip su tais moderniais pusdangoraižiais: ar jų gyventojai turi bent po du kambarėlius, savo virtuvėlę, savo vonią? Ir kaip jie be automobilių pasiekia darbovietes vidurmiestyje? Ar vis iki ten ateina jų išgarsintas metro? Ar gal jie ilgai turi kankintis kasdien autobusuose? Beje, ne visi mūsų Maskvoj naudoti turistiniai autobusai buvo šildomi, bet visi, ir duris uždarius, dvokė sudegusio dizelinio benzino smalkem. Spėjau, kad, kur metro nepasiekia, tarnautojai į darbus važinėja dizelinio kuro tvaikė.

Daug kartų teko skaityti apie Moskvos priemiesčių dačas. Į aerouostą artėjant, keletą tokių dačių nufotografavau. Tai skurdūs, tamsiai mėlynai ar tamsiai žaliai dažyti nameliai, visi mediniai, visi mažalengiai, visi labai panašūs į Lietuvos kaimo gryčias.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

INŽINIERIŲ NAUJA VALDYBA IR AUKOS

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir architektų sąjunga Bostono skyriaus narių susirinkime vasario 10 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d. jos patalpose išlauskė dr. A. Štromo paskaitą, išrinkta nauja skyriaus valdyba ir surinktos aukos įvairiems lietuviškiems reikalams. Dabar skyriaus valdybą sudaro: Leonas Bernotas – pirmininkas, Rimas Veitas, – sekretorius ir Linas Dabrila – išdininkas. Susirinkime suaukota 2,975 dolerai, kurie pagal aukotojų valią taip paskirstyti: Lietuvių Bendruomenėi 1,115 dol., Tautos Fondui – Vlikui 665 dol., Amerikos Lietuvių Tarybai 370 dol., Lietuvių Katalikų Mokslo akademijai 250 dol., Americans for Due Process 125 dol., Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui 100 dol., Coalition for Constitutional Justice 100 dol., Baltic Federation League 100 dol., Lietuvių Fondui 100 dol., kitiems reikalams 50 dol.

SANDAROS IŠKILMINGI PIETŪS

Kasmet Sandaros 24-toji kuopa Brocktone ruošia Vasario 16-sios ir Mirusiųjų pagerbimo šventės progą iškilmingus pietus su atitinkama programa. Šiemet Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakčiai paminėti tokie pietūs įvyko vasario 19 d. Sandaros salėje. Į juos susirinko daugiau negu 100 narių ir svečių, kurių tarpe buvo nemažai miesto tarybos ir administracijos atstovų. Daugumą sudarė antros ir trečios kartos lietuviai, kurie retai tepasirodo kitų rengimuose. Vasario 16-sios minėjimuose. Prieš pietus buvo atlikta atitinkama programa, kurią pravedė kuopos pirmininkas adv. William Pribušauskas anglų kalba, o vicepirmininkas Petras Viščinis lietuvių kalba. Skambant Lietuvos karo invadavimui orkestro atliktam maršui, įneštos vėliavos, sugiedoti himnai, atiduota pagarba žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, prie

lietuviško kryžiaus padedant gelių puokštę ir uždegant žvakutes, klebonui kun. Petru Šakaliui pravedant maldą. Vėliau parodytas filmas iš demonstracijų Vingio parke Vilniuje su anglišku paaiškinimu. Programa buvo trumpa, bet išpūdinga, pritaikyta tai publikai, kuri buvo susirinkusi. Ne kalbomis, bet vaizdais atiduota pagarba žuvusiems ir atskleista revoliucinė nuotaika dabartinėje Lietuvoje, siekiant atstatyti išplėstas teises ir krašto nepriklausomybę. Lietuviškus pietus paruošė Ona Eikiniene su savo talkininkėmis.

„Taufos“ kredito kortelės

Siekdama plačiau patarnauti savo tautiečiams, kredito unija „Taufa“ įvedė kredito kortelės Master Card. Šios kortelės, išgytos „Taufoje“, kainuos žymiai mažiau, negu kitur. Susidomėję jomis, kreipiasi į „Taufą“ darbo valandomis. Kortelėms gauti atitinkamos registracijos formos šiomis dienomis išsiuntinėjamos „Taufos“ nariams. Taip „Taufa“ plečia savo veiklą ir bankinių patarnavimų apimtį.

MIRĖ B. MEILUVIENĖ

Vasario 21 d. Shrewsburyje, prie Worcesterio, mirė Brita Meiluvienė. Ji buvo švedų kilmės bet ištėkėjusi už Eduardo Meilauo sutapo su lietuvišiais, išmoko lietuvių kalbą, išaugino lietuviškoje dvasioje sūnų Eduardą, dalyvavo įvairių lietuviškų organizacijų veikloje. Prieš kiek metų nustojo regėjimo, ji nepuolė neviltin, bet pagal galimybę visur dalyvavo ir aktyviai reikėsi, skaitė paskaitas akliesiems. Iš profesijos ji buvo gailėstingoji sesuo. Tai gražus pavyzdys, kaip mišrioji šeima daug gali pasitarnauti lietuviškiems reikalams.

VILNIAUS UNIVERSITETO FOLKLORINIS ANSAMBLIS „RATILIO“ BOSTONE

Balandžio 9 dieną į Bostoną atvyksta Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis „Ratilio“. (Ansamblis vadovė Zita Kelmickaitė). 3 valandą po pietų ansamblis koncertuos Fontbonne Academy salėje Miltone (930 Brook Rd., Milton). Po koncerto South Boston Lietuvių piliiečių klubo III aukšto salėje įvyks

susitikimas su ansamblio nariais.

Kiti koncertai bus Harvardo universitete (balandžio 11 dieną, 6 valandą vakare Boylston Hall) ir Bostono kolegijoje.

Visi kviečiami atsilankyti. Paraginkite savo gimines, draugus ir pažįstamus atvykti ir pasiklausyti šio puikaus ansamblio.

Bostone ansamblių globoja Lietuvių bendruomenės Bostono apylinkė, Jaunimo sąjunga ir „Sodauto“ etnografinis ansamblis.

ZK

AUKOS TEBEPLAUKIA

I LB-nės Krašto Valdybos vykdomą piniginių vaju dr. A. Šapokos parašyti Lietuvos istorijai išleisti Lietuvoje ir kitiems reikšmingiems uždaviniams atlikti aukos tebeplaukia. Paskutiniu metu į tą vaju per „Laisvės Varpą“ įsiųngė: 100 dolerių Aldona Andriūšienė iš Dorchesterio, papildydama savo ankstyvesnį įnašą, 50 dol. Petras ir Anelė Markevičiai iš Somerville. Tuo būdu ligi šiol per „Laisvės Varpą“ pasiųsta 2,065 doleriai. Aukos toliau priimamos. Tai vienas konkrečiau- (Nukelta į 5 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

HELP WANTED

Ieškomas patyręs laikrodininkas laikrodžių taisymui. Gera progą pensininkui padidinti savo pajamas. Alga proporcinga sugebėjimui. Darbas saulėje Kalifornijoje. Rašyti angliškai: **PAN Jewellers, P.O. Box 1666, Paso Robles, CA 93447.**

UNIT CARE GIVERS

We need responsible, hardworking people for bed-making and assisting to keep rooms clean, tidy and organized, if you enjoy working with seniors. You will be working a minimum of 5 hours per day, 5 days per week. If you are interested, apply in person at:
WESTSHIRE RETIREMENT & HEALTHCARE CENTRE
5825 W. Cermak Rd.
Cicero, IL 60650

FOR SALE

Lietuvos - JAV vėliavos! Banketams, pokyliams balionai su lietuviškais užrašais!
THE FLAG CENTER
John A. Ambrose
954 Beechwood Drive
Lansdale, PA. 19446
215-855-7788

IEŠKO

Ieškome išsinuomoti vasarnamį bent su 2-3 miegamaisiais ateinančiai vasarai Beverly Shores (Union Pier) Lakeside rajone. Skambinkit po 7 val. vak. 771-4136.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesity. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR SALDYTUUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

this is why we're here.

Pasirem ant mūsų peties! Žinok, tavo santaupos čia, kada jų tau prireikia. Mes apsaugom sunkiai uždirbtus pinigus. Nuo 1909, net ir tamsiausiais depresijos metais, mes išmokėdavome nuošimčius. Visa tai darome, nes gyvename čia! Mes — savo apylinkės žmonių partneriai finansiniuose reikaluose. Esame laimingi turėdami devyniasdešimt tūkstančių draugų ir bilijoną dolerių turto! Būk mūsų draugas! Leisk Standard Federal Savings tau patarnauti finansiniuose reikaluose.

WE WANT YOU AS A PARTNER.

Chicago: Brighton Park 4192 S. Archer Ave. 847-1140; 47th Street 2555 W. 47th St. 523-1083; Garfield Ridge 6141 S. Archer Ave. 767-5200
Hickory Hills 9357 S. Roberts Rd. 598-5050; Hill Creek Shopping Center 8653 W. 95th St. 599-1977; Oak Lawn 10350 S. Pulaski Rd. 424-5910; 9801 S. Cicero Ave. 424-3300
Lombard 23 N. Main St. 627-1140; Evergreen Park 3960 W. 95th St. 636-6000; Palos Heights 6410 W. 127th St. 371-4400; Downers Grove 5100 Forest Ave. 963-1140

This is why we're here™ is a service mark of Standard Federal Savings.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

RAŠTAI, I tomas. Jonas Aistis. 450 psl.	\$15.00
KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ, II tomas. Vladas Ramo- jus. 195 psl.	\$5.00
KUR BĖGA ŠEŠUPĖ, romanas. J. Vizbaras. 245 psl.	\$10.00
GELMIŲ BALSAI, prem. novelės. Vyt. Alantas. 236 psl.	\$10.00
IŠVIVĖS MEMUARAI, Marija Aukštaitė. 175 psl.	\$12.00
APSIAUTALAS, keturių veiksnių poema. Sem Benelli. Vertė Balys Sruoga. 178 psl.	\$7.00
GAVĖNIOŠ PROGRAMA. Seamus Heaney. 43 psl.	\$3.00
MEMORANDUM OF THE RESTORATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE. Dr. Dr. Krivickas. 142 psl.	\$7.00
LITHUANIA AND THE UNITED STATES. C. R. Jurgela, Ph.D. 264 psl.	\$15.00
VILNIAUS UNIVERSITETAS 1579-1979. Br. Vaškėlis. 260 psl.	\$10.00
LITUANISTIKOS DARBAI, IV tomas. Lit. straips- nių rinkinys. Red. V. Maciūnas. 327 psl.	\$10.00
LITUANISTIKOS DARBAI, V tomas. Lit. straipsnių rinkinys. Red. Stasė Vaškėlienė. 262 psl.	\$10.00
DIENORAŠTIS 1915-1919. Petras Klimas. 456 psl.	\$20.00
VAIKŲ ŽODYNAS, anglų-lietuvių kalboje. Reney.	\$20.00
AUŠRA PALIŪNUOSE, romanas iš AUŠROS laikų. Vyt. Alantas. 312 psl.	\$10.00
DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI, pirmosios tremties memuarai. Juozas Keliuotis. 359 psl.	\$12.00
SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA, istorinių įvykių apžvalga. Jonas Švoba. 422 psl.	\$10.00
GYVENIMAS OKUPOUOJE LIETUVOJE. Gin- taras Tautvytis. 230 psl.	\$9.00

Pastaba. Užsakant knygas per pašta, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

BOSTONO ŽINIOS

(Atkelta iš 4 psl.)

sių būdų padėti lietuvių tautos kamienui tėvynėje, jo naujame žygyje į laisvę. Kaip praneša LB-nės krašto valdyba, ligi šiol gauta 130,000 dolerių aukų, o jų reikia 250,000 dolerių. Taigi, dar trūksta 120,000 dolerių. Popierius Lietuvos istorijai išleisti jau nupirktas ir pristatytas, bet kiti reikšmingi uždaviniai dar tebelaukia reikalingų lėšų.

A. MATIOŠKOS MIRTIES SUKAKTIS

Vasario 27 d. sukako jau dveji metai, kai Dorchesteryje mirė Antanas Matioška, veiklus visuomenininkas, palikęs savo pėdsakus Lenkijos okupuotoje Lietuvos sostinėje Vilniuje, o vėliau Bostono lietuvių įvairių organizacijų darbuose. Dėl to jis įamžintas Lietuvių Fonde didesne suma. Jo mirtis sukaktį priminė „Laisvės Varpas“, kurio vedėjui Petruvi Viščiūnui teko su A. Matioška dirbti Lenkijos okupacijoje Vilniuje ir šiame krašte. Jis pažymėjo, kad A. Matioška buvo nepalaužiamas kovotojas, kokių ypač dabar reikia tėvynėje ir išeivijoje.

UŽKSLESTAS MINĖJIMAS

Visas vasario mėnesio laidas lietuvių ir anglų kalba „Laisvės Varpas“ skyrė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį išryškinti dabartiniam Lietuvos ir jos išeivijos gyvenime. Tam skirtos programos užskleptos vasario 26 d. laida. Joje perduota Lietuvos generalinio konsulo Aniceto Simučio taikli kalba, LB-nės Kultūros Tarybos pirmininkės Dalios Kučėnienės paruošta programos dalis, iškeliant Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio vaidmenį dabartiniuose Lietuvos įvykiuose, o ypač intelektualų, menininkų, kūrėjų inasą į juos. Lietuvoje vyraujanti nuotaika pavaizduota Vilniaus radijo pranešimu apie adv. Kazimiero Motiekos pasitraukimą iš komunistų partijos ir teisininko Broniaus Vaitiekūno straipsniu apie Liaudies seimą, kuris neturėjo nei teisės, nei įgaliojimų įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą, nes buvo ne tam rinktas. Visa žodinė programa perpinta atitinkama muzika, kaip Lietuvos himnas, Vlodo Jakubėno sukurtą „Laisvųjų daina“, atlikta sol. Algio Grigo su simfoniniu orkestru. Tomis programomis siekta bent iš dalies atkurti tą pakilimą, kuris dabar taip gaivališkai reiškiasi Lietuvoje. Kad nuo jo neatsiliktu mūsų išeivija, reikia ją uždegti entuziazmu, kuris apima visą Lietuvą.

POEZIJOS – MUZIKOS REČITALIS

Poezijos-muzikos rečitalis, kurio programą atliks akt. Nijolė Martinaitytė ir muz. Petras Aglinskis, vyks Bostone kovo 12 d., sekmadienį, 3 val., Lietuvių klubo II aukšto salėje. Rengia Lietuvių Tautodailės instituto Bostono skyrius.

RENGINIAI

Kovo 12 d. – Kultūrinė popietė. Akt. Nijolė Martinaitytės ir muz. Petro Aglinskio rečitalis. Quiltų paroda.

Balandžio 2 d. – Šv. Jurgio bažnyčioje Norwoode religinės muzikos koncertas, kurio programą atliks styginis kvartetas.

A.†A. KUNIGUNDA VARIS VARIAKOJIENĖ

1909–1989

Gimė 1909 m. Suvalkijoje, Šakių apskrityje. Motina – Cecilija Naruševičiūtė, tėvas – Jonas Stanaitis. Sulaukusi 15 metų, Kunigunda buvo paimta Tomo Naruševičiaus globon ir kaip jo augintinė gyveno Klaipėdoje. Čia ji baigė gimnaziją; turėjo progos keliauti ir pažinti pasaulį.

Naruševičiui mirus 1927 m., Kunigunda išvažiavo į Vieną, Austriją studijuoti. Čia ji susipažino su inž. Paulium Variakoju ir 1931 m. už jo išteko. Jiems gimė dukra Jina. Prieškarinį laiką Variakojai praleido Lietuvoje.

Karui prasidėjus, Variakojų šeima pasitraukė Vokietijon. Po karo gyveno D.P. stovyklose ir 1945 m. atvyko į Ameriką, kur pradėjo teko sunkiai dirbti.

Sulaukusi 60 m. Kunigunda atvyko į Santa Monica, CA. Čia ir baigė savo gyvenimą.

A. a. Kunigunda buvo nepaprasto charakterio moteris. Nors jaunas dienas praleido prabangoje, bet kada reikėjo prisitaikyti prie sunkesnio gyvenimo Amerikoje, ji tai padarė kilniai ir be nusiskundimų.

Savo šeimai Kunigunda buvo atsidavusi visa širdimi. Iki paskutinio momento ji prižiūrėjo savo sergantį vyrą Paulių, kuris ją paliko tik prieš mėnesį laiko. Ji suorganizavo lėšas išleisti dukterį į aukštąjį mokslą.

Santa Monicoje a.a. Kunigundos nuosirdumas visus pasiekė. Iki mirties ji prižiūrėjo dr. Šliūpaitę ir Bartkutes; taip pat siuntiniais ir įvairia parama šelpė savo brolių dr. Stanaitį Lietuvoje.

Šm. vasario 25 d. Kunigunda mirė. Nors jos širdis nustojo plakti, jos nuosirdumas ir rūpestis kitais niekada nebus pamirštas. Ji gyvens mūsų širdyse amžinai.

Pasilieka nuliūdę: duktė Jina, sūnaitis Vytautas, brolis dr. Jonas Stanaitis Lietuvoje.

Artimam ir mielam mūsų gyvenimo bendrų džiaugsmo ir skausmo valandų draugui

A.†A. Dr. ANTANUI ČERŠKUI

mirus, liūdesyje pasilikusią žmoną ONUTĘ, jų dukrą VITĄ, sūnų dr. RAIMUNDĄ, jų šeimas bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ona, Juozas ir Margarita Petrikai
St. Petersburg, Florida.

Mielam kolegai

A.†A. Dr. ANTANUI ČERŠKUI

išsiskyrus iš mūsų tarpo, jo žmonai ir šeimai nuosirdžiai užjaučiantą reiškia

Illinois Lietuvių gydytojų ir dantistų draugija ir Pagalbinis Moterų vienetas

A.†A. STASYS MOCKUS Diplomatas teisininkas

Gyveno Hickory Hills, IL.
Mirė 1989 m. kovo 6 d. 10:45 val. ryto, sulaukęs 80 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Skaudilių valsč., Noriškių kaime. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Pranė Adomaitytė, duktė Danutė Ronge, žentas Thomas, sūnus Vytautas, marti Dana; penki anūkai: Kristina, Jonas, Danytė, Andrius ir Rimas; sesuo Juzefa Lukošius; svainės: Elena Alekna ir Cecilija Adomaitytė bei jų šeimos ir kiti gimines.

Priklausė Korp' Neo-Lithuania.
Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, kovo 9 d. nuo 4 iki 9 v.v. Lack & Sūnūs Hickory koplyčioje, 9236 Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, kovo 10 d. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, duktė, sūnus, anūkai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 430-5700.

A.†A. BERNICE RUPLIS

Gyveno Chicagoje, West Side.

Mirė 1989 m. kovo 6 d. 4:10 val. p.p., sulaukusi 67 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje. Pasiliko dideliame nuliūdime svainė Constance Kuksta, pusseserė Apolonia Ribuoakas Californijoje ir kiti gimines bei draugai.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, kovo 9 d. ir penktadienį, kovo 10 d. nuo 4 iki 9 v.v. Zefran koplyčioje, 1941 W. Cermak Rd.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 11 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Povilo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę svainė, pusseserė ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack & Sūnūs. Tel. 847-6688/737-1213.

A.†A. DANUTEI MITKUTEI

mirus okupuotoje Lietuvoje, jos sesutei, broliui ir tėveliams ir giminėms reiškia gilią užjaučiantą.

Kalifornijos Lietuvių Radijo klubas

A.†A. Teis. LIUDUI ŠMULKŠČIUI

mirus, jo žmonai dr. LAIMUTEI, sūnams JULIUI ir LIUDUI su šeimomis giliai užjaučiantą reiškia

Chicago lietuviai teisininkai

Brangiam Tėveliui

A.†A. Dr. ANTANUI ČERŠKUI

mirus, jo sūnų RAIMUNDĄ su žmona ALDONA ir dukterį VITĄ MEMĖNIENĘ su vyru VIKTORU, anūkus VIKTORĄ ir DAIVĄ MEMĖNUS nuosirdžiai užjaučia

Detroito Sporto klubas „Kovas“

Mielai Kaimynei

A.†A. KUNIGUNDAI VARIAKOJIENEI

staiga mirus, reiškiu nuosirdžiai užjaučiantą jos dukrai JINAI, sūnaitiui VYTAUTUI, broliui dr. STANAIČIUI ir kitiems artimiesiems.

Jonas Kutra

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. kovo mėn. 8 d.

5

Mielai AMALIJA,

Tavo skausmą suprantame, netekus mylimos mamytės

A.†A. ANASTAZIJOS KALVAITENĖS

Tau, Tavo vyrui MYKOLUI JAGUČIUI, sūnui LEONUI KALVAIČIUI su šeima ir mamytės seseriai ONAI JUODVIRŠIENEI Kanadoje reiškiamo mūsų visų nuosirdžiai užjaučiantą.

Daytona Beach „Sietynas“

A.†A. MARTYNUI SUMANTUI

mirus, jo liūdinčią dukterį mielą ONUTĘ, jos šeima ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Algis Grigas ir
Julija Grigaravičienė

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

 Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x Dainavos ansamblio kviečia visus atsilankyti į jų ruošiamą religinį koncertą, kuris bus kovo 19 d., sekmadienį, Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje.

x Dr. Leonas Kriaučiūnas, Kr. Donelaičio lietuviščių mokyklų rėmėjas ir mokyklinės vėliavos mecenatas ir Krikšto tėvas, praves trisdešimtmečio sukaktuvinį pokylį, kuris bus balandžio 8 d. 7 val. vak. Jaunimo centre.

x „Giedros“ korporacijos susirinkimas bus kovo 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Jaunimo centro Pedagoginio lietuviščių instituto patalpose. Visos narės kviečiamos susirinkime dalyvauti.

x L.K.V.S. Ramovė Chicago skyriaus narių susirinkimas įvyks kovo 12 d. 12.00 val. Jaunimo centre. Skyriaus rėmėnė kviečiamasi susirinkime dalyvauti.

x Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ koncertai Chicagoje bus balandžio 21 d., penktadienį, 7 val. vak. ir balandžio 23 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre didžiojoje salėje. Sekmadienį po paskutinio koncerto ansambliui rengiama atsisveikinimo vakariėnė Jaunimo centro mažojoje salėje. Bilietai į koncertus ir vakariėnę gaunami Vaznelių prekyboje. Chicagoje ansamblio koncertų rengimu rūpinasi JAV LB krašto valdybos sudarytas rengimo komitetas, kuriam vadovauja Birutė Jasaitienė.

x Kokios Lietuvos ekonominės perspektyvos? Šio penktadienio vakarone ruošia Chicago ateitininkai sendraugiai Jaunimo centro kavinėje, kovo 10 d. 7:30 v.v.

x Lietuvių Illinois gydytojų ir dantistų susirinkimas šaukiamas kovo 12 d. 3 v. p.p. Baltios restorane. Nariai laukiami.

x Lietuvių Dailės muziejaus vaikų meno paroda įvyks Čiurlionio Galerijoje balandžio 2-9 d. Atidarymas balandžio 2 d., sekmadienį 2:30 v. p.p. Ekspozitai pristatomi ir Čiurlionio galeriją kovo 11 ir kovo 18 d. 1 v. p.p. Informacijai skambinti Viktorijai, 524-8141.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. - 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. - 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytis Lietuvosninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapija Brighton Parke šiemet spalio 22 d. švenčia savo įsikūrimo 75-rių metų sukaktį. Sudarytas minėjimo komitetas, kuris pasirūpės surengti specialias iškilmes ir paruošti jubiliejinį leidinį. Jau dabar prašo parapičių ir buvusių parapičių atsiųsti nuotraukų iš šios parapijos ir jos organizacijų veiklos.

x Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo pirmosios kregždės jau atskrido. Simpoziumo dalyvauti pirmuoju užsirašė Aleksandras Vasiliauskas iš Vilniaus. Rašyt. K. Almenas užsiregistravo dalyvauti ir atsiuntė pirmąją šimtinę.

x Daley College prašo pranešti, kad suaugusių programa tęsiama ir prasidės kovo 27 d. Užsiregistruoti reikia kovo 8 ir 9 dienomis tarp 1 ir 3 val. p.p., 5 ir 7:30 val. vak. Taip pat galima registruotis kovo 13 ir 14 dienomis tomis pačiomis valandomis. Informacijai galima susisiekti su Susan M. Biszewski, tel. 735-3000, ext. 504.

x „Elta“, Information Bulletin, Nr. 1, sausio mėnesio, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje anglų kalba informuojama apie Lietuvos Nepriklausomybės šventę, demonstracijas prieš Hitlerio-Stalino pakta, apie Europos parlamentą ir Pabaltijo valstybes.

x Dr. Vytautas Musonis, Oak Lawn, Ill., J. Reklaitis, Lafayette, Ind., Vytautas Lafayette, Ind., Vytautas Mažeika, Deerfield Beach, Fla., Algirdas ir Mirga Vaitkai, Newbury Park, Cal., Ona Paškevičius, Santa Monica, Cal., Elena Giedraitis, Michigan City, Ind., Liuda Rauba, Grand Rapids, Mich., Stasė Lanaušienė, Euclid, Ohio, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Vilniaus Jaunimo teatro aktorių, Apolonijos Matkevičiūtės ir Petro Steponavičiaus rečitalis įvyks balandžio 2 d. 3 v. p.p. Jaunimo centre. Rečitalį rengia Chicago „Aušros Vartų“ tunto „Kun. Gražinos“ būrelio vyr. skautės. Visi maloniai kviečiami į rečitalį atsilankyti.

x JUOZAS BACEVIČIUS namus parduoda greit. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Liepos 15 kelionė į Skandinaviją ir Europos Lietuvių dienas. Informacijai skambinkite Birutei Zalatorienei, Travel Advisers Inc., 1515 N. Harlem #110, Oak Park, 60302. 312-524-2244.

x Norėdami malonios aplinkos, prie židinio praleisti laiką, apsilankykite BALTIOS restorane, 8100 Roberts Rd., Justice, IL, tel. 458-1400. Geras lietuviškas maistas, kokteiliai. Pirmadieniais uždaryta. Kviečia Kiečių šeima.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169

x Trečios kartos lietuvaite Jennifer Cochran-Luiza, lyrinis sopranas, gyvenanti Clevelande, kovo 12 d. 3 val. p.p. dainuos Jaunimo centre, atlikdama lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūrinius. Koncertą rengia Margutis. Bilietai iš anksto gaunami Gifts International parduotuvėje ir Margučio raštinėje.

x Kapinių puošimo diena šiemet bus gegužės 29 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinės jau dabar tvarkosi šiai šventei. Pamaldas laikys ir pamokslą sakys kun. Ričardas Repšys, svečias iš Lietuvos.

x Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ rengia savo metinį pobūvį balandžio 29 d., šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Ansambliui vadovauja Irena Smieliauskienė.

x Kun. John Tamulis, Cadillac, Mich., Frank Krasauskas, Chicago, Ill., S. Ignatavičius, Cleveland, Ohio, K. El. Gudinskai, Hamilton, Ont., Kanada, Vyt. ir N. Auksuoliai, Munster, Ind., A. Kuprenas, RPV, Cal., Aga Kubilienė, Westwood, Mass., Pranas Juška, Detroit, Mich., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Ona Deveikis, Los Angeles, Cal., Petras Grigana-vičius, Downers Grove, Ill., Julius Jakutis, Cicero, Ill., A. Glėbis, Kansaville, Wisc., Justas Šarauskas, Woodridge, Ill., Ewald Veleckis, Orland Park, Ill., Will Sumila, Trubull, Conn., kiekvienas atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Mečys Šilkaitis, Santa Monica, Cal., V. Juodeika, Chicago, Ill., Marija ir Antanas Kizis, Palm Spring, Cal., Aldona Rukiūza, Oak Lawn, Ill., Jonas Kučinskas, North Miami Beach, Fla., Peter Šukys, St. Catherine, Ont., Kanada, Jonas Jonynas, Meriden, Conn., Irene Kudirka, Mason City, Ill., Povilas Mikšys, Juno Beach, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Naujausias žinios iš Lietuvos kasdien girdimos ne tik naujais, bet ir senais Grundig radijais. Gradinskas 2512 W. 47th St., 376-1998.

x Šv. Juozapo garbei šv. Mišių ir maldų novena prasidės kovo 9 d. ir tęsis iki 18 d. Marijonų koplyčioje, prie „Draugo“. Norintieji šioje novenoje dalyvauti ir įsijungti su savomis intencijomis, kviečiami nedelsiant kreiptis: **Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629.**

x Kelionė per Didžiąją Britaniją! Šiais metais vėl organizuojama lietuvių grupė į Didžiąją Britaniją – 3 kraštai. Pereitų metų kelionė praėjo su dideliu pasisekimu, todėl kartojame tą pačią kelionę. Iš Chicago išvykstame birželio 13 d., grįžtame birželio 27 d. Registracija ir informacija pas Vidą Jonušienę, Amber Travel Service, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill., 60463. Tel. 312-448-7420.

x Siunčiame prekes į Lietuvą kargo. Jūsų dovanos, kaip video kameros, magnetofonai, radijo 2-ju kasečių aparatai ir kitos. Lietuvoje pagedaujamos, prekės pasiekis Vilnių per 5 dienas, saugiai ir pilnai apdraustas. Priimame prekių ir persiuntimo užsakymus ir iš kitų JAV miestų. **PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. 312-778-2100. Sav. A. F. Šluta.**

Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Žvaigždutė

[Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

KĄ ŽINAU APIE PASIKEITIMUS OK. LIETUVOJE

Dėl man dar nesuprantamų ir nežinomų priežasčių Lietuvoje, paskutiniu metu, vyksta daug pasikeitimų. Sovietų Sąjunga visą laiką skelbė pasauliui, kad Pabaltijo (jų tarpe ir Lietuva) kraštai savanoriškai įsijungė į Sovietų Sąjungą. Dabar jau prisipažįsta, kad tai buvo melas. Vokietija su Rusija buvo pasirašę sutartį ir Rusija smurtu – prievarta pasiėmė Pabaltijį sau. Tas dokumentas yra surastas. Dabar leidžia giedoti Lietuvos himną, išskelti trispalvę Lietuvos kalbą paskelbta respublikinė kalba. Greta buvusios komunistų partijos įsteigė Persitvarkymo sąjūdį ir Lietuvos Laisvės lyga išėjo iš pagrindžio. Lietuviai ėmė masėmis demonstruoti ir rodyti savo reikalavimus, už tai nemušami, neareštuojami. Lietuvis nebe kalinys savo žemėje. Tikintieji nebepersekiojami, ir buvo gražinta Vilniaus katedra ir kitos bažnyčios. Visa tai labai pakėlė lietuvių ūpą – nuotaikas. Duok Dieve, kad visa tai nepasikeistų ir Lietuva pagaliau atgautų nepriklausomybę, nes „Laisvės žodis toks galingas, Laisvė – lūpose kiekvieno“.

Vanasa Kašelionytė, Los Angeles „Šv. Kazimiero“ lit. m-los mokinė

LEIDIMAS SLIDINĖTI

Po pamokų grįžau namo ir tuojau atsisėdau prie televizijos ir mačiau gerą programą. Kai nusibodo žiūrėti, išėjau į lauką, pasivaikščiojau. Tuo metu man paskambino draugas. Išgirdęs skambutį, tuojau įbėgau į vidų atsakyti. Jis norėjo sužinoti, kas užduota namo darbams. Aš tuo metu neprisiminiau. Vėliau mano mama sakė, kad neleis manęs su skautais slidinėti, kol nesutvarkysiu savo pamokų. Tai išgirdęs, tuojau skambinau kitam draugui ir paklausiau, kas reikalinga atlikti namuose. Jis man paaiškino. Aš tuojau sėdau prie darbo ir viską atlikau. Mokykloje negavau dvejetainio ir buvau įvertintas geriausiai iš visų. Tada iš mamos gavau leidimą važiuoti slidinėti.

Vainius Gleveckas Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokinys.

VYRAS, KURIS RAŠĖ PO SAVO MIRTIES

Kinietis jaunikis Ling Wen parašė, kad kinų imperatorius Young Lo (1360-1424) yra išdavikas. Karalius už tokį įžeidimą pasmerkė jį mirtčiai. Kai mirties sprendimo vykdytojai atvyko ir vedė po susirinkusius žmones, jie šaukė, kad atsiprašytų imperatorių ir prašytų pakeisti sprendimą. Tačiau Ling Wen nekrepė dėmesio į žmonių balsus ir garsiai pasakė: „Ir po mirties aš kartosiu, kad imperatorius yra išdavikas!“

Kai mirties sprendimo vykdytojai nukirto jam galvą, kraujas tekdamas iš sprando smėlyje išrašė kinietišką žodį „išdavikas“, prieš imperatoriaus pasipiktinusių žvilgsni. Imperatorių tyliai sumurmėjo: „Jis pasakė savo paskutinį žodį“. Tas įvykis taip sunervino imperatorių Young Lo, kad perkėlė valdžios būstinę iš Nankingo į Peipingą, kuris prieš daug metų buvo Kinijos sostinė.

PUSIAUGAVĖNIO LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Pusiaugavėnyje negulk pusiausvyroje – pusiaują skaudės, rugių negalėsi pjauti. (Melagėnai)

Pusiaugavėnyje nereikia gulėti pogulio, tai šono neskaudės. (Naujamiestis, Panevėžio apsk.)

Pusiaugavėnyje galima 12 valandą dieną valgyti mėsą, jeigu per tą valandą paspėsi pajauti gaidį, išvirti žaliais (nedžiovintais) medžiais, per tą valandą parneštis iš miško, ir pavalgyti. (Užventis)

Per pusiaugavėnį atmatuoja silkę lygiai per pusę, užriša siūlą ir sveria: jei galva atsveria uodegą, tai pirmoji gavėnios pusė buvo sunkesnė už likusiąją, ir atvirkščiai. (Alvitas)

SPECLAGERYJE

Po Antrojo pasaulinio karo buvo pertvarkyti Sibiro kalinių lageriai – politiniai kaliniai atskirti nuo kriminalinių. Politinių lageriai buvo vadinami speclageriais arba speckontingento lageriais.

Kartą į vyrų speclagerį atvyko iš Maskvos viršininkas. Kaliniai buvo sustatyti į eilę. Viršininkas juos kalbina – iš eilės visus klausia, po kiek nueitai. Pradedant pirmuoju visi užklaustieji atsako – po 25 metus. Viršininkas nustebeš klausia:

– Ką gi jūs padarėte, kad visi gavote po 25?

Atėjęs arčiau prie pirmojo iš eilės, pabaltiečio, parodo jį pirštu ir sako:

– Na, tu pasakyk, ką padarėi?

Kalinys patraukia pečiaus: – Nieko nepadariau, – atsako.

– Meluoji, – suunka viršininkas. – Jeigu nieko būtum nepadaręs, tai tik dešimtį metų būtum gavęs!

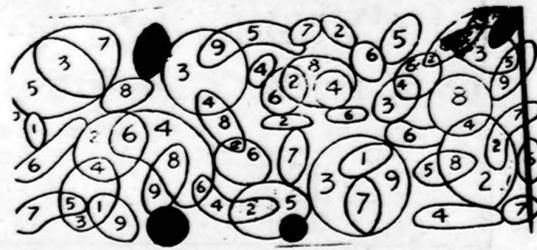
GALVOSŪKIS NR. 111

(Žiūrėkite piešinėlį) Nupieškite voveraitę nepakeldami pieštuko. Parodykite piešimo būdą nuo pradžios iki pabaigos. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 112

(Žiūrėkite piešinėlį) Reikia užtamsinti visas vietas, kurių skaičiai dalinasi iš dviejų. Tą darbą atlikę sužinosite, kas yra nupiešta. (5 taškai?)

GALVOSŪKIS NR. 113

Gavėnios metu dažniau atskleiskite Šventą Raštą ir prisiminkite krikščionybę. Čia duodami 7 klausimai apie Dovydą ir 3 atsakymai, kurių tik vienas yra teisingas, nuspreskite kuris?

1) Jis buvo sūnus: Jesse, Jonah, Joshua. 2) Jis augo: Bethany, Bethlehem, Beersheba. 3) Jis užmušė milžiną: Og, Anak, Goliath. 4) Jis skambino arfa kam: Samuel, Saul, Simeon. 5) Jis mylėjo savo draugą: Jonathan, James, Jegu. 6) Jis buvo karalius, kurio krašto: Iconium, Idumea, Izrael. 7) Jis turėjo sūnų: Solomon, Samson, Samuel.

Duodami angliški pavadinimai, kad jums būtų lengviau surinkti žinias iš anglų kalbos šaltinių. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 114

308 padidinkite dviem vienetais ir gautą skaičių sumažinkite dešimt kartų. Kiek bus? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 115

Kokia yra mūsų žemės forma? Už platesnį paaiškinimą 10 taškų, už trumpą – tik 5 taškai.

GALVOSŪKIO NR. 91 ATSAKYMAS

1) Duona – sviestas, 2) Spyna – raktas, 3) adata – siūlas, 4) Jonukas – Grėtutė, 5) Vištytė – Gaidžiukas.

GALVOSŪKIO NR. 92 ATSAKYMAS

Tik numeris ketvirtas yra teisingas.

GALVOSŪKIO NR. 93 ATSAKYMAS

9 + 7 : 8 = 2
6 - 5 + 1 = 2
2 x 3 - 4 = 2

Žiūrėkite atliktus veiksmus. Gali būti teisingas ir kitokios kombinacijos.

GALVOSŪKIO NR. 94 ATSAKYMAS

Keliautojas paklausė: – Jeigu aš paklauskiau jūsų, ar veda šis kelias į kaimą, atsakytumėte „taip“?

GALVOSŪKIO NR. 95 ATSAKYMAS

1) California, 2) Nebraska, 3) Rostija, 4) Japonija, 5) Norvegija, 6) Portugalija.